

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 306/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Antonom Wagnerom, Kudlovska 1, Humenné, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 15 C 168/2016 z 23. apríla 2019, uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. 15 C 168/2016 z 10. marca 2020, uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. 15 C 168/2016 z 15. apríla 2020 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 63/2019 z 12. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C 168/2016 z 23. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), uznesením okresného súdu sp. zn. 15 C 168/2016 z 10. marca 2020 (ďalej len „uznesenie vyššej súdnej úradníčky“), uznesením okresného súdu sp. zn. 15 C 168/2016 z 15. apríla 2020 (ďalej len „uznesenie o zastavení dovolacieho konania“) a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 63/2019 z 12. novembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu bolo konanie o náhradu škody v sume 3 000 € proti sťažovateľovi zastavené a zároveň okresný súd sťažovateľovi uložil povinnosť zrealizovať stavbu oporného múru podľa technickej správy vypracovanej Ing. Pavlom Šimalom na základe povolenia terénnych úprav, ktoré vydala obec ██████████ 29. júla 2010, do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku a tiež žalobcom priznal proti sťažovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Sťažovateľ v odvolaní namietal, že výrok rozsudku okresného súdu nie je možné vykonať jedným zo spôsobov vykonania exekúcie a že okresný súd nehodnotil dôkazy a tvrdenia strán podľa základných princípov čl. 15 Civilného sporového poriadku.

3. Krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil okrem výroku o čiastočnom zastavení a výroku o trovách konania (vrátane trov konania štátu) a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Krajský súd napadnutý rozsudok odôvodnil tým, že „... *nepostavenie oporného múru môže mať nepriaznivý vplyv na statiku rodinného domu žalobcov a zistené poruchy môžu byť následkom pomalých pohybov zeminy a toto potvrdzuje nutnosť postavenia oporného múru sťažovateľom z dôvodu, aby sa predišlo ďalším pohybom zeminy podložia a tým k ohrozeniu rodinného domu žalobcov...*“.

4. Sťažovateľ uviedol, že rozhodnutia „... považuje za nespravodlivé a nezákonné... a preto podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie v zmysle ustanovenia § 419 a nasledujúcich Civilného sporového poriadku, ktorým sťažovateľ napádal rozsudky Okresného súdu v Humennom a Krajského súdu v Prešove a toto dovolanie odôvodňoval tým, že rozhodnutie dovolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože súd má v konaní prejednávať predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe, žalobcovia v prvom až treťom rade predmet konania vymedzili ako konanie o náhradu škody a súd mal hodnotiť žalobou uplatnený nárok podľa hmotného práva...“.

Okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej okresný súd rozhodol uznesením o zastavení dovolacieho konania.

Sťažovateľ porušenie označených práv odôvodnil takto: „... vec nebola súdom prvej inštancie prejednaná v primeranej lehote, keďže žaloba žalobcov bola podaná súdu prvej inštancie dňa 02.05.2016, ale konajúci súd o nej rozhodol až rozsudkom zo dňa 23. apríla 2019, pričom termíny pojednávanií odročoval za účelom vykonania takých dôkazov, ktoré s predmetom konania, ako ho uviedli žalobcovia v žalobe absolútne nesúviseli, ale ani nevykonali navrhované dôkazy...“

5. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezhom: „Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... podľa článku 46 ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa... bolo porušené rozhodnutiami, a to rozsudkom Okresného súdu v Humennom sp. zn. 15C/168/2016 zo dňa 23. apríla 2019, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/163/2019 zo dňa 12. novembra 2019 (pozn. správne má byť 1 Co 63/2019), uznesením Okresného súdu v Humennom sp. zn. 15C/168/2016 zo dňa 10. marca 2020, uznesením Okresného súdu v Humennom sp. zn.

15C/168/2016 zo dňa 15. apríla 2020 a konaniami, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzali.“

Sťažovateľ zároveň v ústavnej sťažnosti žiadal napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) tým, že rozsudok okresného súdu a následne aj rozsudok krajského súdu sú materiálne nevykonateľné, ako aj tým, že všeobecné súdy nevykonali dôkazy navrhnuté sťažovateľom.

III.1 K namietanému porušeniu práv uznesením vyššej súdnej úradníčky a rozsudkom okresného súdu

14. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky a rozsudok okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté označené rozhodnutia, keďže tieto už meritórne preskúmal jednak na základe sťažnosti okresný súd (sudca) a jednak na základe odvolania krajský súd. Právomoc poskytnúť ochranu právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal okresný súd v prípade podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky a krajský súd v rámci odvolacieho konania proti rozsudku okresného súdu. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

16. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v častiach smerujúcich proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky a rozsudku okresného súdu namietajúcich porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. III. ÚS 311/2014, II. ÚS 177/2020).

III.2 K namietanému porušeniu práv uznesením okresného súdu o zastavení dovolacieho konania

17. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu o zastavení dovolacieho konania vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv je potrebné odmietnuť z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

18. Zákon o ústavnom súde v § 123 ods. 1 písm. d) ako obligatórnu náležitosť ústavnej sťažnosti požaduje konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

19. Sťažovateľ však v ústavnej sťažnosti nepredniesol žiadnu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu o porušení označených práv týmto napadnutým uznesením okresného súdu. V ústavnej sťažnosti svoju pozornosť zamerlal výhradne na vyjadrenie nesúhlasu s výsledkom konania vo vzťahu k rozsudkom okresného súdu a krajského súdu.

20. V záujme zachovania právnej istoty ústavný súd preskúmal aj uznesenie okresného súdu, ktorým bolo dovolacie konanie zastavené, a konštatuje, že sťažovateľ bol okresným súdom po tom, čo okresný súd zistil nezaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, vyzývaný na odstránenie tohto nedostatku v súdom stanovenej 10-dňovej lehote, pričom bol upozornený na možnosť zastavenia konania. Sťažovateľ na výzvu okresného súdu síce zareagoval zaplatením súdneho poplatku, avšak až po márnom uplynutí lehoty. Pokiaľ sťažovateľ iba okrajovo vyjadril nesúhlas so sumou vyrubeneho poplatku, ústavný súd konštatuje, že okresný súd postupoval v zmysle sadzobníka zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Postup okresného súdu v súlade so zákonom nemôže byť spôsobilý zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

III.3 K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

21. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné v tejto časti považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia, opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

22. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumenty o porušení označených práv smeroval takmer výlučne proti rozhodnutiam vo veci samej. Zároveň uviedol, že proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za podané dovolanie v stanovenej lehote, dovolacie konanie proti rozsudku krajského súdu bolo zastavené. Pokiaľ sťažovateľ odvodzuje lehotu na podanie ústavnej sťažnosti od doručenia uznesenia o zastavení dovolacieho konania, ústavný súd uvádza, že táto konštrukcia je mylná.

Zmyslom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je fixácia právnej istoty, a to voči všetkým účastníkom pôvodného konania. Z uvedených okolností vyplýva, že v predmetnej veci bolo takpovediac prerušené spojenie medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a ústavnou sťažnosťou. Prerušenie tohto spojenia spočíva v podaní dovolania a následnom zastavení dovolacieho konania, v dôsledku čoho nedošlo k rozhodnutiu o mimoriadnom opravnom prostriedku.

23. Ústavný súd zistil, že rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 20. decembra 2019. Ústavná sťažnosť bola podaná 19. mája 2020, teda výrazne neskôr, po zákonom o ústavnom súde stanovenej dvojmesačnej hranici.

24. Keďže ústavný súd, vzhľadom na uvedené, nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, ďalšími návrhmi sťažovateľa sa nezaoberal (predbežné opatrenie, finančné zadosťučinenie) a ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a), c) a f) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu